אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אקסב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ח שבט תרפ"ג - ירושלים

נמען: הרב שמעון צבי הורוביץ, ראש ישיבת 'שער השמים'

תודה על ספרו 'קול מבשר' על חיפוש עשרת השבטים, בני משה והרכבים. רעיון עשרת השבטים של מנשה בן ישראל הביא לשיבת היהודים לאנגליה, וממנה להצהרת בלפור. שלושת הסוגים מכוונים כנגד שלושה חסרונות הגלות: בני משה - כנגד האפלת אור התורה; עשרת השבטים - כנגד אובדן העוז; הרכבים - כנגד פגם טהרת המידות. כולם יחזרו בכוח קדושת השבת, כסמבטיון.

עיקרי הדברים

- 'קול מבשר'.
- מנשה בן ישראל והצהרת בלפור.
- שלושה חסרונות ותיקונם.
- השבת והסמבטיון.

נוסח האגרת

ב"ה[1]. ירושלים י"ח שבט תרפ"ג[2]

לכבוד ידי"נ[3] הרב המאוה"ג[4] אוצר חכמת האמת מארי דרזין מו"ה[5] שמעון צבי הורוו"ץ שליט"א[6]

ר"מ[7] דישיבת שער השמים פעיה"ק[8] ת"ו[9] הנני בזה להביע, לכת"ר[10] שליט"א, את תודתי על עבודתו רבת הערך בספרו היקר "קול מבשר" שתעודתו היא להעיר את לב טובי עמנו, לדרוש ולחקור אחרי אחינו האובדים מאתנו, לפי הסוגים השונים, שכללם הם, עשרת השבטים והרכבים, ואחרון חביב בני משה. והנה אסף מר את כל הנמצא כתוב מימי קדם, ואת כל הדברים שבאו בענין קדוש זה ע"י[11] התעוררות רוח טהרה בלב גדולי ישראל מימים כבירים עד הדור האחרון, ונפלאות גדולות ראו עינינו שע"י[12] הרעיון של מציאות עשרת השבטים, שהכה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תרפ"ג - השנה תרפ"ג (1922/1923)
3 ידי"נ - ידיד נפשי
4 המאוה"ג - המאור הגדול
5 מו"ה - מורנו הרב
6 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7 ר"מ - ראש מתיבתא
8 פעיה"ק - פה עיר הקודש
9 ת"ו - תבנה ותכונן
10 לכת"ר - לכבוד תורתו
11 ע"י - על ידי
12 שע"י - שעל ידי

שורש כ"כ[13] עמוק בלבו של האדם הגדול ר'[14] מנשה בן ישראל ז"ל[15], נסתבבו הדברים של שיבת אחב"י[16] לארץ בריטניא, ומפועלה זו אנו רואים תוצאות של איזה צמיחת ישועה בימינו אלה, אחרי העלילות הגדולות, של המלחמה, וההצהרה הבריטית בדבר ביתנו הלאומי, שבודאי מאת ד' היתה זאת, וסוף כל סוף תגלה ותראה ע"י מסיבות הללו, הופעת ישועה כללית המקרבת את צפיית גאולתנו בעזה"י[17].

והנה שלשה הסוגים, של האחים הנעלמים כעת מאתנו, ואנו כמהים כ"כ להתגלותם. שהם, בני משה, עשרת השבטים והרכבים, הנם מקבילים להיות ירושת פלטה ובסיס של תיקון לעומת שלשה החסרונות היסודיים, שהגלות המרה וגורמיה, שהם חטאות הציבור והיחיד שקדמו לה, סבבו אותה להביא את האומה בכללה לידי המשבר הנורא שאנו נמצאים בתוכו, עד אשר יפוח היום ונסו הצללים. החסרונות השלשה הם: האחד, האפלת אור התורה, "כיון שגלו ישראל ממקומן אין לך ביטול תורה גדול מזה" (חגיגה ה' ע"ב[18]). חסרון זה עומד להתמלאות ע"י בני משה, נוחלי אורה העליון של תורה, "לא נתנה פלפולה של תורה אלא למשה וזרעו" (נדרים ל"ח א') עי"ש[19], השני הוא כשלון הכח ועוז הרוח שהוא דבר עצמי לישראל, "מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין" (ביצה כ"ה ב'). הגלות נטלה ממנו את האופי העז, "גאותן של ישראל שניטלה מהן" (חגיגה שם). חסרון זה עומד הוא להתמלאות ע"י השפעתם של עשרת השבטים, שהננו מצפים את הופעתם, בתור קיבוץ שלם חסון ועומד בצביון גאותו התמימה, ועוזם של ישראל לא נכחד אצלם. החסרון השלישי, הוא חסרון הטהרה של המדות, שהחל לאכול אותנו ע"י השפעתן של האומות החטאות אשר סבבו אותנו.

"חמרא דפרוגייתא ומיא דדיומסית" (שבת קמ"ז ב'), גורמי הגלות.וההשפעה הרעה הזאת הבאה ע"י התרבויות הזרות, של העמים שטופי התאוה החומריות, ומבטי החיים והעולם שבאים ע"י השיטוף הזה, היא היא הממשיכה את מאפל הגלות עלינו, עד אשר יאיר לנו אור ד', ועם עני ודל יחסה בשם ד'. להשלים החסרון הבא מההשפעה החמריות הזאת יבאו בני הרכבים, אלה הנזירים הטפוסיים, ששמשו למשל ולמוסר לכל בית ישראל בנאמנות רוחם, והשתמרותם מלהשטף בזרמי החיים בעת ירידתם, כמבואר (בירמיה ל"ח). על ידם ישובו לנו החיים הבריאים, הצנועים והטהורים, הראויים להיות טבעיים לגוי קדוש על אדמת הקודש, העומד להיות סגולה מכל העמים אשר תחת כל השמים. וכל חמודות עולם אלו, אורה של תורה הבא מתוספתה של הנשמה ויתרונה, גדולת הרוח ורוממותו בהדרת קדש, טהרת המדות בשקט החיים והמרגע הרוחני העליון, כולם יחד עתידין הם לחזור לנו ע"י קדושת שבת קודש, מקור הברכה ומכון הגאולה, להגעגוע של התגלותו של סמבטיון, המראה את חותם השבת בתור קשר עליון, היורד ממרומי הקודש, ומתגלה גם במערכות העשיה של העולם השקוע במשקע הטבע החומרי. הצפיה הזאת, שתבא ותגלה עלינו במהרה, יש לה סמוכין עם הכשרתה של צמיחות אור הגאולה במצעדיה, ע"י התגלותם והתועדותם של שלשת הסוגים אשר לאחינו הנעלמים, שאנו צמאים ומשתוקקים להתחברותם המאוחדת באחדות אחים גדולה, הנושאים כולם יחד רוממות קרן לבית ישראל בהדרת קודש ועז ד' על עמו ונחלתו.

---

13 כ"כ - כל כך

14 ר' - רבי

15 ז"ל - זכרונו לברכה

16 אחב"י - אחינו בני ישראל

17 בעזה"י - בעזרת השם יתברך

18 ע"ב - עמוד ב

19 עי"ש - עיין שם

וכמו כן הצפייה הנאמנה של כת"ר[20] במחקריו בענין הקדוש הזה, של בקשת אחינו הנעלמים, נסיעותיו וקבוץ כל האמור בענין נשגב זה, יש לנו לקוות שיתנו את פרים בחסד עליון, להתעוררות מעשית ורוחנית, והדברים יתבררו ויתלבנו במשך הזמן, בחסדי ישראל ב"ה. והנני בזה חותם בברכה שנזכה במהרה בימינו לראות קבוץ נדחינו מארבע כנפות הארץ, בית ישראל ובית יהודה יחדיו, מלכם לפניהם וד' בראשם. כעתירת כל אסירי התקוה המצפים לגאולה וישועה קרובה על עם ד' ונחלתו, ברוממות קרן, ובאור תשובה מאהבה, אשר על ידה יבוא לציון גואל במהרה בימינו אמן, ידידו דוש"ת[21] באה"ר[22]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

20 כת"ר - כבוד תורתו

21 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו

22 באה"ר - באהבה רבה